

ZAPISNIK

sa 18. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore,
održane 30. novembra 2021. godine

Sjednica je počela u 9 sati i 40 minuta.

Sjednici je predsjedavao Jovan Jole Vučurović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sledeći članovi/ce Odbora: Jelena Božović, dr Strahinja Bulajić, dr Albin Čeman, dr Srđan Pavićević, dr Vladimir Dobričanin i Miodrag Lekić.

Sjednici nijesu prisustvovali članovi/ce Odbora: Amer Smailović, dr Halil Duković, Ivan Mitrović, Mevludin Nuhodžić, Vesna Pavićević i Genci Nimanbegu.

Sjednicu nijesu pratili predstavnici medija.

Za sjednicu je utvrđen sledeći

DNEVNI RED:

1. **DONOŠENJE ODLUKE O KONTROLNOM SASLUŠANJU MINISTRA FINANSIJA I SOCIJALNOG STARANJA MR MILOJKA SPAJIĆA NA TEMU „RAD DNEVNIH CENTARA ZA DJECU SA SMETNJAMA U RAZVOJU I OSOBE SA INVALIDITETOM U CRNOJ GORI, SA POSEBNIM AKCENTOM NA PRAĆENJE REALIZACIJE ZAKLJUČKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE SA KONSULTATIVNOG SASLUŠANJA, ODRŽANOG 25. SEPTEMBRA 2019. NA TEMU „RAD DNEVNIH CENTARA ZA DJECU SA SMETNJAMA U RAZVOJU I OSOBE SA INVALIDITETOM U CRNOJ GORI“ I PREPORUKA IZ ANALIZE INTERSEKTORSKE PODRŠKE RAZLIČITIH SISTEMA DJECI SA SMETNJAMA U RAZVOJU U CRNOJ GORI, KOJU SU PRIPREMILE EKSPERTKINJE ANGAŽOVANE OD STRANE UNICEF-A“;**
2. **TEKUĆA PITANJA.**

PRVA TAČKA- DONOŠENJE ODLUKE O KONTROLNOM SASLUŠANJU MINISTRA FINANSIJA I SOCIJALNOG STARANJA MR MILOJKA SPAJIĆA NA TEMU „RAD DNEVNIH CENTARA ZA DJECU SA SMETNJAMA U RAZVOJU I OSOBE SA INVALIDITETOM U CRNOJ GORI, SA POSEBNIM AKCENTOM NA PRAĆENJE REALIZACIJE ZAKLJUČKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE SA KONSULTATIVNOG SASLUŠANJA, ODRŽANOG 25. SEPTEMBRA 2019. NA TEMU „RAD DNEVNIH CENTARA ZA DJECU SA SMETNJAMA U RAZVOJU I OSOBE SA INVALIDITETOM U CRNOJ GORI“ I PREPORUKA IZ ANALIZE INTERSEKTORSKE PODRŠKE RAZLIČITIH SISTEMA DJECI SA SMETNJAMA U RAZVOJU U CRNOJ GORI, KOJU SU PRIPREMILE EKSPERTKINJE ANGAŽOVANE OD STRANE UNICEF-A

Predsjednik Odbora Jovan Jole Vučurović je saopštio da će Odbor, polazeći od navoda iz Izveštaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2021. godinu i kontinuiteta prethodnih aktivnosti članova Odbora za ljudska prava i slobode na ovu temu:

- Konsultativno saslušanje državne sekretarke u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, generalnog direktora Direktorata za socijalnu i dječju zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog

staranja i direktora Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu na temu “Rad dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Crnoj Gori” održano 25. septembra 2019. godine- Odbor sačinio Izvještaj sa Zaključkom (u 10 tačaka);

- Posjeta Delegacije Odbora za ljudska prava i slobode Dnevnom centru za djecu sa smetnjama u razvoju u Nikšiću, održana 1. juna 2012. godine;

- Posjeta Delegacije Odbora za ljudska prava i slobode Maloj grupnoj kući u Bijelom Polju, održana 7. novembra 2017. godine;

- Posjeta Delegacije Odbora za ljudska prava i slobode Dnevnom centru za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Nikšiću, održana 12. jula 2018. godine;

- Posjeta Delegacije Odbora za ljudska prava i slobode Dnevnom centru za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Rožajama, održana 17. oktobra 2019. godine;

- Posjeta predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode Dječjem domu “Mladost” i Dnevnom centru za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju u Herceg Novom, održana 17. novembra 2021. godine,

održavanjem Kontrolnog saslušanja ministra finansija i socijalnog staranja mr Milojka Spajića realizovati 34. aktivnost utvrđenu Planom aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2021. godinu.

Predsjednik Odbora je podsjetio i na odredbe Poslovnika Skupštine Crne Gore koje se odnose na kontrolno saslušanje.

Istakao je da će Odbor realizacijom navedene aktivnosti, u skladu sa kontrolnom i nadzornom ulogom, poseban fokus usmjeriti na praćenje realizacije Zaključka (u 10 tačaka) sa Konsultativnog saslušanja održanog 25. septembra 2019. godine i Preporuka iz Analize intersektorske podrške različitih sistema djeci sa smetnjama u razvoju u Crnoj Gori, koju su pripremile ekspertkinje angažovane od strane UNICEF-a. Naglasio je da će se ova aktivnost Odbora realizovati povodom obilježavanja 3. decembra- Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom i 10. decembra- Međunarodnog dana ljudskih prava.

Takođe, predsjednik Odbora Vučurović je upoznao članove Odbora da je od izvršnog direktora Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“ Milisava Koraća 18. novembra 2021. godine dobio zahtjev kojim predlaže da se povodom 3. decembra - Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom organizuje sjednica Odbora na kojoj bi bili prisutni po jedan predstavnik reprezentativnih organizacija lica sa invaliditetom.

Uzimajući u obzir predlog Koraća, a imajući u vidu da je Planom aktivnosti Odbora za 2021. godinu bilo utvrđeno održavanje kontrolnog saslušanja i da se Predsjednik Odbora prilikom Posjete Dnevnom centru za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju u Herceg Novom 17. novembra 2021. godine upoznao sa problemima sa kojima se suočavaju, ocijenio je da bi bilo dobro da se, povodom Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom i Međunarodnog dana ljudskih prava, realizuje kontrolno saslušanje resornog ministra finansija i socijalnog staranja mr Milojka Spajića na navedenu temu.

U raspravi su učestvovali poslanici: Miodrag Lekić, dr Srđan Pavićević, dr Vladimir Dobričanin i predsjednik Odbora Jovan Jole Vučurović.

Poslanik Miodrag Lekić je saopštio da se postavlja pitanje rada Skupštine i ostvarivanja njene kontrolne i nadzorne uloge ukoliko se ne ostvaruje dijalog sa predstavnicima Vlade. Ovakva situacija ne može ostati neriješena, jer odnos Skupštine i Vlade mora biti u skladu sa elementarnim pravilima parlamentarne demokratije. Uputio je čestitku predsjedniku Odbora na odabiru ove izuzetno značajne teme za kontrolno saslušanje.

Poslanik Lekić je istakao da poslanici Skupštine Crne Gore nijesu ni konsultovani prilikom pripreme budžeta za narednu godinu. Poređenja radi, premijer Italije Dragi je odredio dane i satnicu za sastanke sa predstavnicima klubova poslanika uoči prezentovanja budžeta za narednu godinu. Smatra da su pojedini u Crnoj Gori “uletjeli u sistem kao odmetnuta družina”. Sluti da se ministar finansija i socijalnog staranja neće odazvati pozivu za kontrolno saslušanje, iako je po Poslovniku Skupštine Crne Gore dužan da se odazove pozivu.

Poslanik dr Srđan Pavićević je saopštio da je tema planiranog kontrolnog saslušanja vrlo važna i usko povezana sa njegovom primarnom vokacijom. Riječ je o temi od izuzetnog značaja na kojoj treba “položiti račune” o stepenu zrelosti i civilizovanosti države. Priča o ljudskim pravima i slobodama ove grupe i njihovim potrebama ne govori o njima samima, već o svima nama. Ocijenio je da pored sve dobre volje, ništa nije urađeno na poboljšanju položaja lica sa invaliditetom. Upoznao je članove Odbora da se ministar finansija i socijalnog staranja mr Milojko Spajić nije odazvao pozivu za kontrolno saslušanje na sjednici Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje zbog čega se, u svojstvu predsjednika tog Odbora, obratio predsjedniku Skupštine Crne Gore kako bi sa navedenim problemom upoznao predsjednika Vlade Crne Gore. Sumnja da će i ta korespondencija između kabineta predsjednika Skupštine i predsjednika Vlade uroditi plodom. Istakao je da parlamentarna demokratija ima jasna pravila i saopštio da osobe koje još uvijek nijesu shvatile gdje se nalaze, konačno treba to da shvate, jer se u obavljanju posla u Skupštini i Vladi mora dorasti u svakom smislu. Apelovao je na savjest svakog pojedinca i ukazao na potrebu profesionalne ozbiljnosti,

Poslanik dr Vladimir Dobričanin je saopštio da je ponosan što je član Odbora za ljudska prava i slobode koji pokreće važne teme koje predstavljaju civilizacijska pitanja. Ocijenio je da pitanje koje se odnosi na prava djece sa invaliditetom prevazilazi političke razlike, jer je riječ o civilizacijskom pitanju. Odnos svih pozvanih subjekata i prisustvo sjednici Odbora predstavljaju njihov odnos prema ovoj osjetljivoj populaciji, demokratiji, aktuelnom trenutku i civilizacijskim tekovinama društva. Zaključio je da tema kontrolnog saslušanja treba da prevaziđe sve političke razlike zbog čega je uputio apel svim pozvanim subjektima da pokrenu ova pitanja.

Predsjednik Odbora Jovan Jole Vučurović je saopštio da se u ovoj oblasti mora biti na visini zadatka, jer ovdje nije riječ o političkim temama.

Odbor je jednoglasno (sa sedam glasova „za“) donio Odluku o kontrolnom saslušanju ministra finansija i socijalnog staranja mr Milojka Spajića na temu „Rad dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Crnoj Gori, sa posebnim akcentom na praćenje realizacije Zaključka Odbora za ljudska prava i slobode sa Konsultativnog saslušanja, održanog 25. septembra 2019. na temu „Rad dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Crnoj Gori“ i Preporuka iz Analize intersektorske podrške različitih sistema djeci sa smetnjama u razvoju u Crnoj Gori, koju su pripremile ekspertkinje angažovane od strane UNICEF-a“.

Odbor je odlučio da se Kontrolno saslušanje održi 10. decembra 2021. godine u 13 sati u Plavoj sali Skupštine Crne Gore.

S obzirom da je članom 75 stav 5 Poslovnika Skupštine Crne Gore propisano “*Odbor poziva lice za saslušanje i obavještava ga o pitanjima koja su predmet saslušanja i od njega zahtijeva da dostavi potrebnu dokumentaciju, u roku koji odredi.*” , odlučeno je da Odbor od ministra finansija i socijalnog staranja zahtijeva da Informaciju, mišljenja i stavove o temi kontrolnog saslušanja, sa posebnim akcentom na realizaciju Zaključka Odbora sa Konsultativnog saslušanja i Preporuka iz Analize intersektorske podrške različitih sistema djeci sa smetnjama u razvoju u Crnoj Gori, dostavi Odboru u pisanoj formi najkasnije do 6. decembra 2021. godine.

Odlučeno je da na sjednicu, u skladu sa članom 67 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, budu pozvani: zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, mr Siniša Bjeković, potpredsjednik Vlade Crne Gore, predsjednik Savjeta za prava djeteta, dr Dritan Abazović, ministarka prosvjete, nauke, kulture i sporta prof. dr Vesna Bratić, ministarka zdravlja dr Jelena Borovinić- Bojović, rukovodilac Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, ministar unutrašnjih poslova, mr Sergej Sekulović, direktor Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu Drago Spaić, direktorica Dnevnog centra za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju- Podgorica, Marina Vujović, direktorica Dnevnog centra za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju- Herceg Novi Dragica Kosić, direktorica Dnevnog centra za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju- Rožaje Dženita Kurtagić. Takođe, na sjednicu će biti pozvani predstavnici relevantnih međunarodnih organizacija sa sjedištem u Crnoj Gori: šefica Delegacije Evropske unije u CG, izvanredna i opunomoćena ambasadorica Oana Kristina Popa, savjetnica za ljudska prava Anjet Lanting, šef Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori, Huan Santander i predstavnici nevladinih organizacija: “Građanska alijansa”, Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore, Savez udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju “Naša inicijativa” i “Zračak nade”.

DRUGA TAČKA- TEKUĆA PITANJA

(1) Dopis zamjenice Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore Snežane Mijušković predsjedniku Odbora za ljudska prava i slobode Jovanu Jolu Vučuroviću, broj 00-63-8/21-67 od 24. novembra 2021. godine

Predsjednik Odbora Jovan Jole Vučurović je informisao članove Odbora da je zamjenica zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore Snežana Mijušković 24. novembra 2021. godine dostavila Dopis kojim prosleđuje Opšti komentar broj 25 (2021) o dječjim pravima u odnosu na digitalno okruženje koji je usvojio UN Komitet za prava djeteta. Ovaj Komentar je Odboru dostavljen na upoznavnje i dalju primjenu u skladu sa nadležnostima.

Saopštio je da se u Dopisu navodi da se Opšti komentar broj 25 (2021) o dječjim pravima u odnosu na digitalno okruženje smatra velikim iskorakom u domenu ostvarivanja prava djeteta, imajući u vidu savremene trendove i činjenicu da digitalno okruženje i onlajn djelovanje sve više okupiraju svakodnevnicu djece. Komentar broj 25 se bavi dostupnošću prava djeteta, njihove adekvatne primjene, rizicima i stepenom zaštite u digitalnom okruženju, zbog čega treba udruženo djelovati na stvaranju uslova u digitalnom okruženju, kako bi svakom djetetu u Crnoj Gori obezbijedili ostvarivanje prava u skladu sa UN Konvencijom o pravima djeteta.

U Dopisu se navodi da Zaštitnik ljudskih prava i sloboda želi da, u skladu sa svojom ulogom, doprinese širenju i adekvatnoj primjeni smjernica koje sadrži Opšti komentar broj 25 kako bi adaptirali i uskladili našu stvarnost sa civilizacijskim tokovima kada su djeca i ostvarivanje njihovih prava u pitanju. Prilagođavanje redovnih procedura digitalnom okruženju uslovno ne znači preuzimanje primata od strane onlajn platformi, već adekvatnu dopunu i ostvarivanje jednake dostupnosti svakog prava bez izuzetka.

(2) Poziv predsjednika Pododbora za pitanja Roma Narodne skupštine Republike Srbije Dragoljuba Ackovića predsjedniku Odbora za ljudska prava i slobode Jovanu Jolu Vučuroviću za učešće na Konferenciji „Inkluzivne politike za Rome“ koju organizuju Pododbor za pitanja Roma Narodne skupštine Republike Srbije i Vestminsterska fondacija za demokratiju, uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji, u Beogradu od 7. do 9. decembra 2021.

Predsjednik Odbora Jovan Jole Vučurović je obavijestio članove Odbora da je od predsjednika Pododbora za pitanja Roma Narodne skupštine Republike Srbije Dragoljuba Ackovića dobio Poziv za učešće na Konferenciji „Inkluzivne politike za Rome“ koju organizuju Pododbor za pitanja Roma Narodne skupštine Republike Srbije i Vestminsterska fondacija za demokratiju, uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji, u Beogradu od 7. do 9. decembra 2021. godine.

Konferencija će poslužiti kao prilika za diskusiju o društvenom učešću Roma, pregledu statusa na nivou zakonodavstva i strategija i participaciji u institucijama. Regionalni pristup i razmjena iskustava omogućiće učesnicima da razmotre primjere dobre prakse kada je riječ o mjerama afirmativne akcije. Takođe, na Konferenciji će se razmotriti i dalji pravci regionalne parlamentarne saradnje.

Odlučeno je da se predstavnik Odbora koji će učestvovati na ovoj konferenciji odredi u narednih nekoliko dana.

Sjednica je završena u 10 sati i 10 minuta.

**ZAPISNIK SAČINILA
SEKRETAR ODBORA**

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

Jovan Jole Vučurović